

třída

Savci

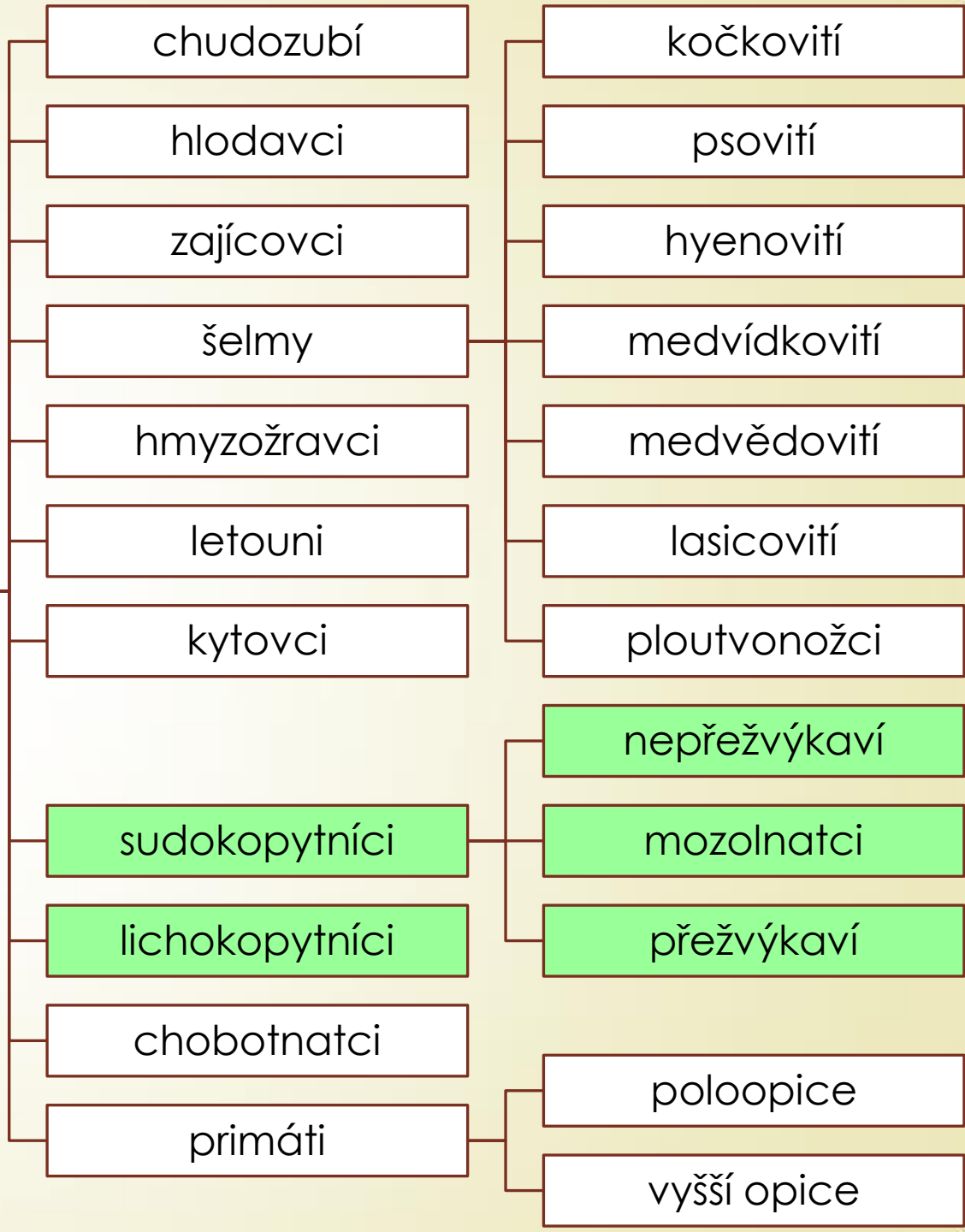
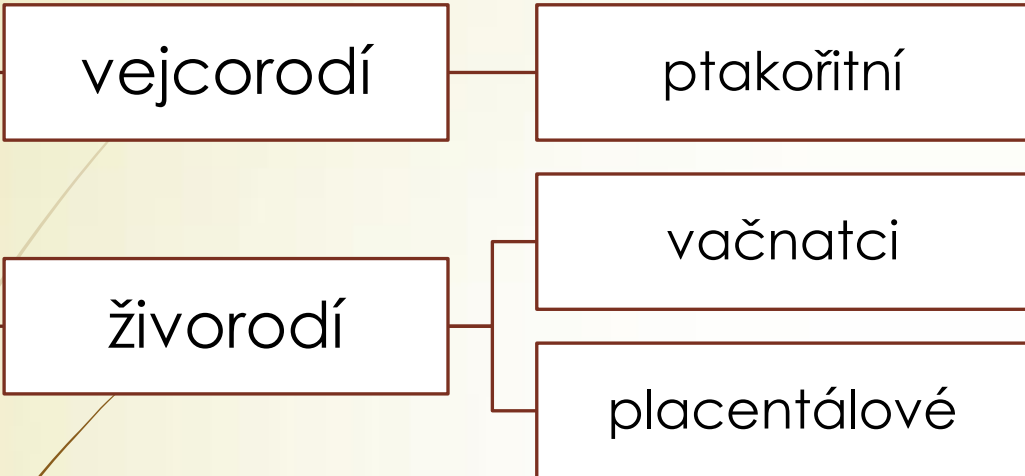
sudokopytníci, lichokopytníci

Informace navíc

system savců

savci

Sudokopytníci a lichokopytníci

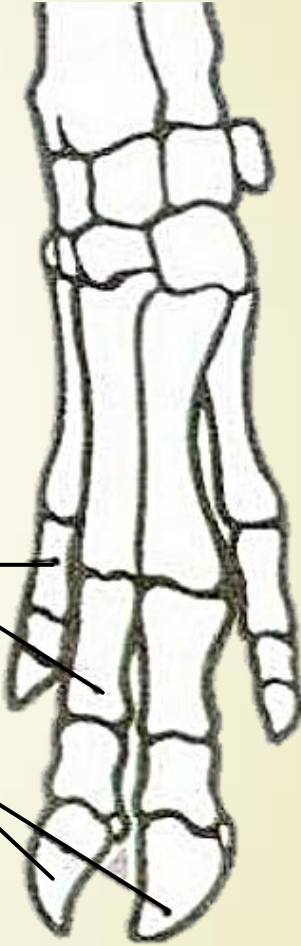
kopytníci

– rozdíl mezi **lichokopytníkem** (kůň) a **sudokopytníkem** (prase)

prst
kopyto

kůň

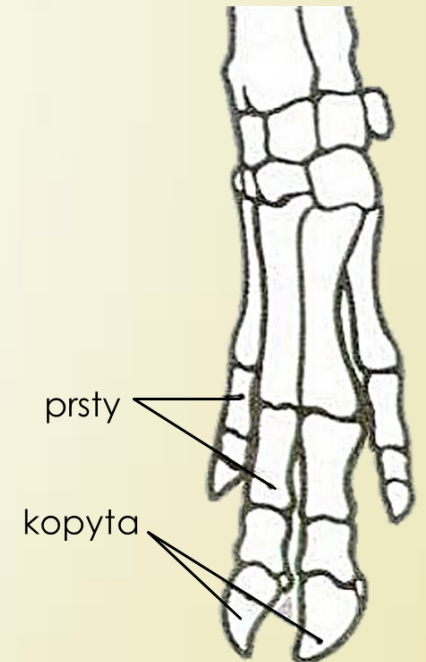

prsty
kopyta

prase

řád - sudokopytníci

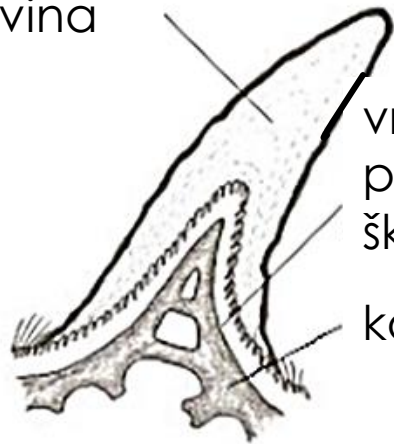
- došlapují pouze na dva prsty (3. a 4. prst) – sudý počet kopyt
- špičky prstů opatřeny rohovitými **kopyty**
- **složitý žaludek s několika předžaludky** – obsahují mikroorganismy, které jim pomáhají trávit celulózu
- mají **rohý nebo parohy**

rohy

- derivát kůže (duté) – pokrývají výběžky čelní kosti
- zvíře je neshazuje – trvalé, dorůstají celý život
- nerozvětvené
- většinou obě pohlaví

rohovina

vrchní vrstva
pokožky a
škára

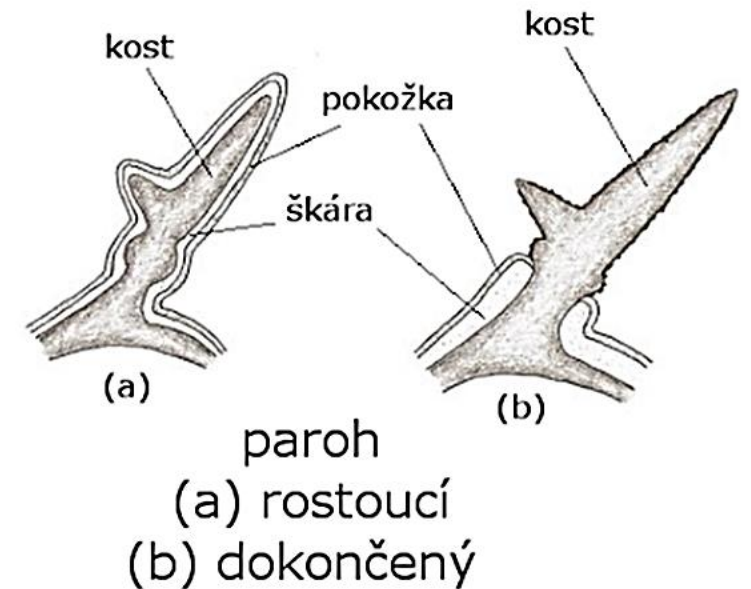
kost

roh

parohy

- kostěné výběžky, nejsou duté
- na podzim se shazují
- rozvětvené
- pouze samci
- na jaře znovu vyrůstají , každý rok jsou o trochu větší – nejprve jsou porostlé pokožkou – **lýčí** – odumře a zvířata je musí z paroží oškrábat o stromy

podřád - nepřezvýkaví

- nemají složený žaludek
- nepřezvykují
- všežravci

prase divoké

- výborný čich a sluch
- lovná zvěř – způsobují škody např. na zahradách
- předchůdce prasete domácího
- samice – bachyně, samec kňour

mláďata jsou pruhovaná – pozor!
samice je velmi neohroženě brání
(možnost napadení člověka)

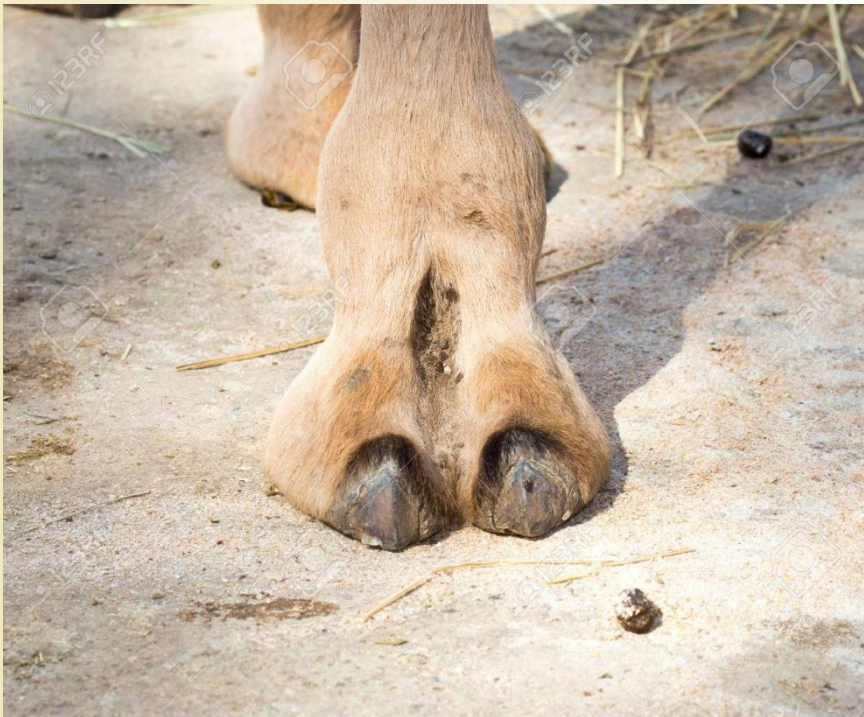
hroch oboživelný

- nejtěžší žijící sudokopytník, 3. nejtěžší suchozemské zvíře
- pomalu tekoucí a bažinaté vody střední a jižní Afriky
- spásá vodní rostliny – býložravec
- nejnebezpečnější zvíře Afriky
- mezi prsty má plovací blány

podřád - mozolnatci

- mají žaludek složený ze 3 částí (chybí kniha)
- přežvykují, ale trochu jinak než praví přežvýkavci
- mají pouze nehtovitá kopyta – prstní články jsou podloženy polštářkovitými mozoly

velbloud

- ▶ dokonale **přizpůsoben životu v poušti** – dlouhé husté řasy, dokáže vázat vodu v těle (tuková tkáň v hrbech), mozoly na chodidlech usnadňují pohyb po písku

velbloud jednohrbý

velbloud dvouhrbý

lama (guanako, krotká, alpaka)

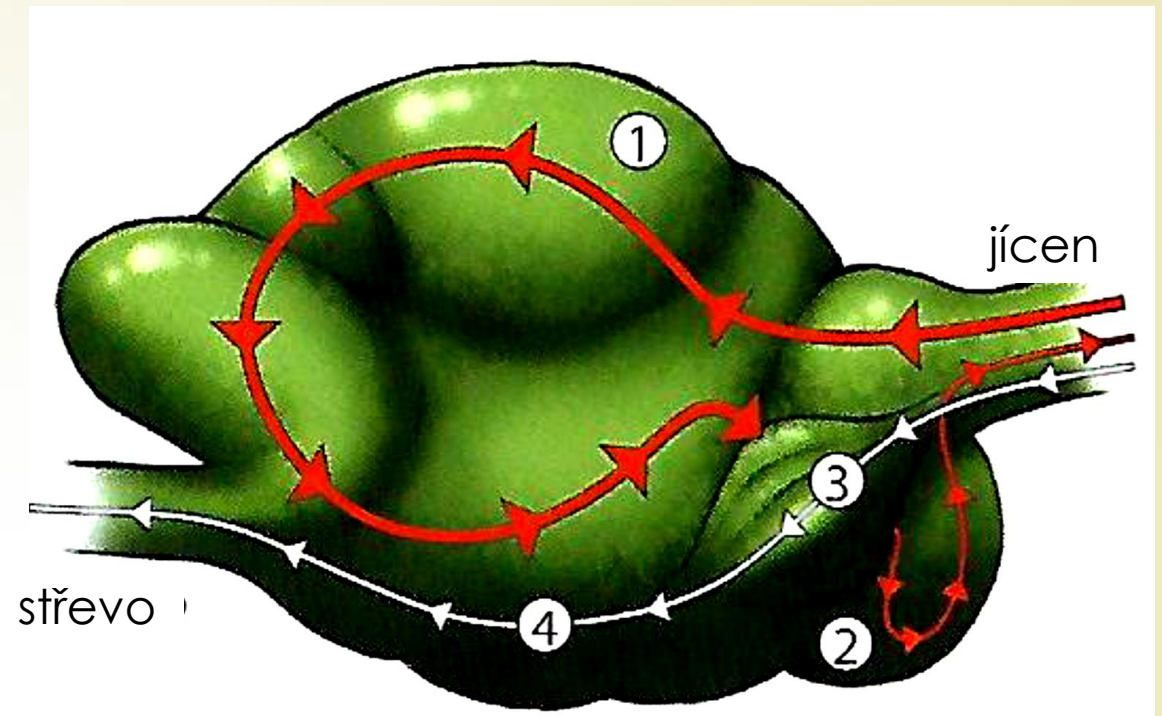
- horské oblasti Jižní Ameriky
- přizpůsobena životu ve velkých nadmořských výškách
- nošení nákladu, vlna, maso, mléko

! umí plivat

podřád - přežvýkaví

- pohlavní dimorfismus
- dlouhé silné končetiny, na špičce s kopyty
- býložravci
- mají žaludek složený ze 4 částí
 - po napasení prochází potrava dvěma předžaludky – **bachorem** (1) a **čepcem** (2), kde je obohacena o mikroorganismy, které pomáhají trávit
 - později se při odpočinku potrava vrací zpět do tlamy, kde je podruhé přežvýkána a potom prochází třetím předžaludkem **knihou** (3) do žaludku – **slezu** (4) ve kterém proběhne chemická část trávení

ovce domácí

- vznikla křížením divokých ovcí
- maso, mléko, vlna
- samci – berani - mají zatočené rohy

koza domácí

- vznikla z kozy bezoárové, samec - kozel - má větší rohy
- maso, mléko
- jsou chytřejší než ovce

tur domácí = skot

- vznikl z pratura, maso, mléko, kůže
- jalovice – kráva, která ještě neměla tele, vůl – kastrováný býk

Dokud nemá kráva tele, nemůže dávat mléko – když se jí tele narodí, musí se dojit každý den a bude dávat mléko několik let. U člověka to funguje stejně – pokud maminka kojí a nepřestane, může klidně kojit až do 10 let věku dítěte.

Zpočátku pije tele jen mateřské mléko. Proto mu kráva často olizuje čumáček a tlamičku – tím se teletu dostanou od maminky do břicha ty správné bakterie, které mu potom pomáhají trávit celulózu (trávu).

Zatím co člověk má tenké střevo dlouhé kolem 3m, kráva ho má dlouhé 60m.

zubr evropský

- menší než bizon

zubr americký (bizon)

- téměř vyhuben (osadníci chtěli vyhladovět indiány)

jak domácí

- ve vysokohorských oblastech centrální Asie
- je ohrožený vyhubením

pižmoň severní

- je menší než kráva, je dokonale přizpůsobený silným mrazům severu

takin zlatý

- národní zvíře Bhútánu
- obývá horské lesy a křoviny

Legendární zlaté rouno, které přivezli argonauti, bylo pro zoology záhadou. Ovce se zlatou srstí neexistuje, tak které zvíře má takovou srst? Nyní se vědci domnívají, že šlo o tankina. Má zlatožlutou srst a je to hravé zvířátko.

muflon evropský (ovce muflon)

► ze Sardinie a Korsiky

kamzík horský

- horské ekosystémy – přizpůsobená kopyta – uvnitř jsou měkká, aby dobře přilnula k podkladu a neuklouzla na skále

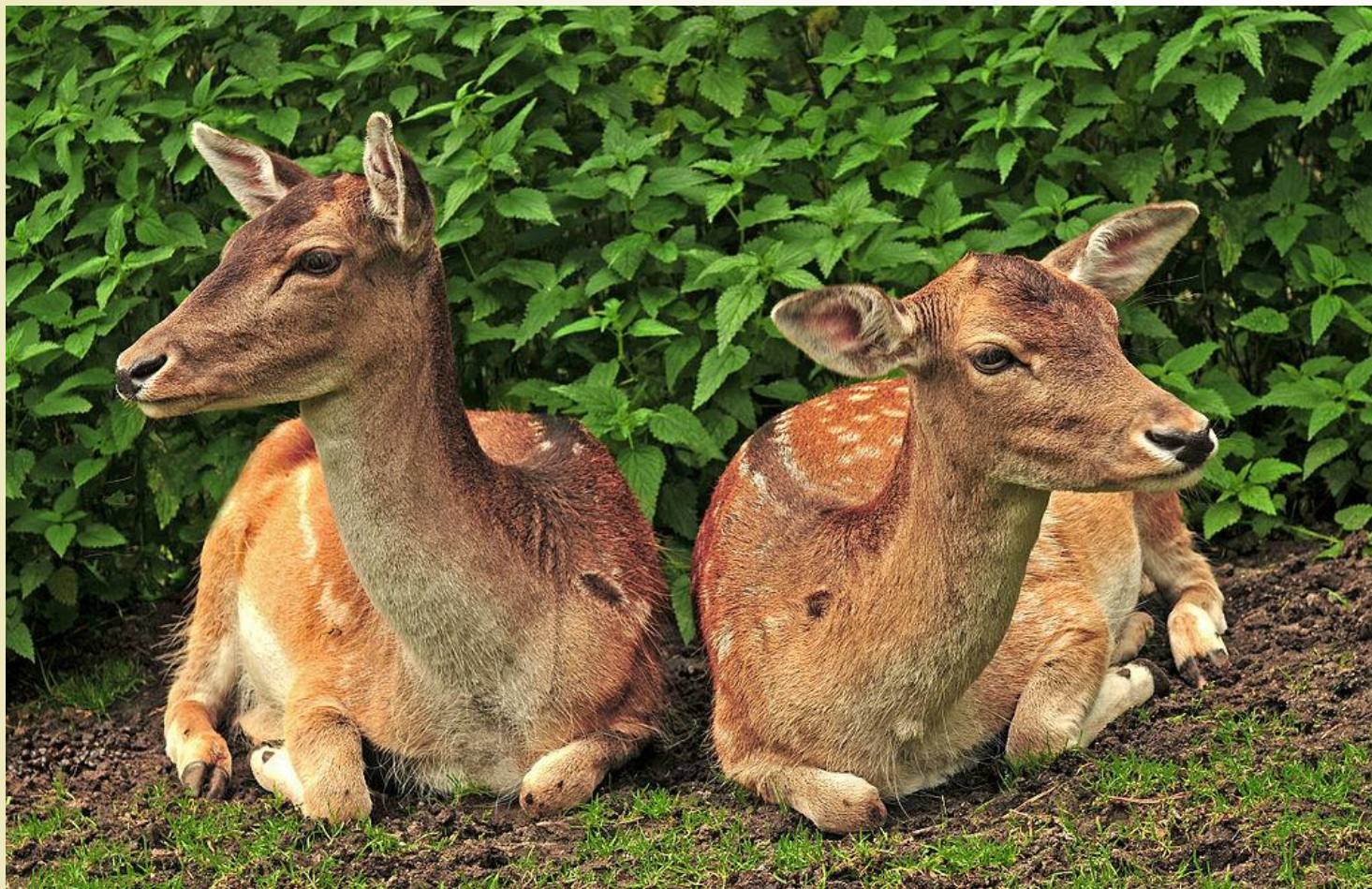
jelen evropský

- samice – laň, samec – jelen, mládě – kolouch
- období páření - říje

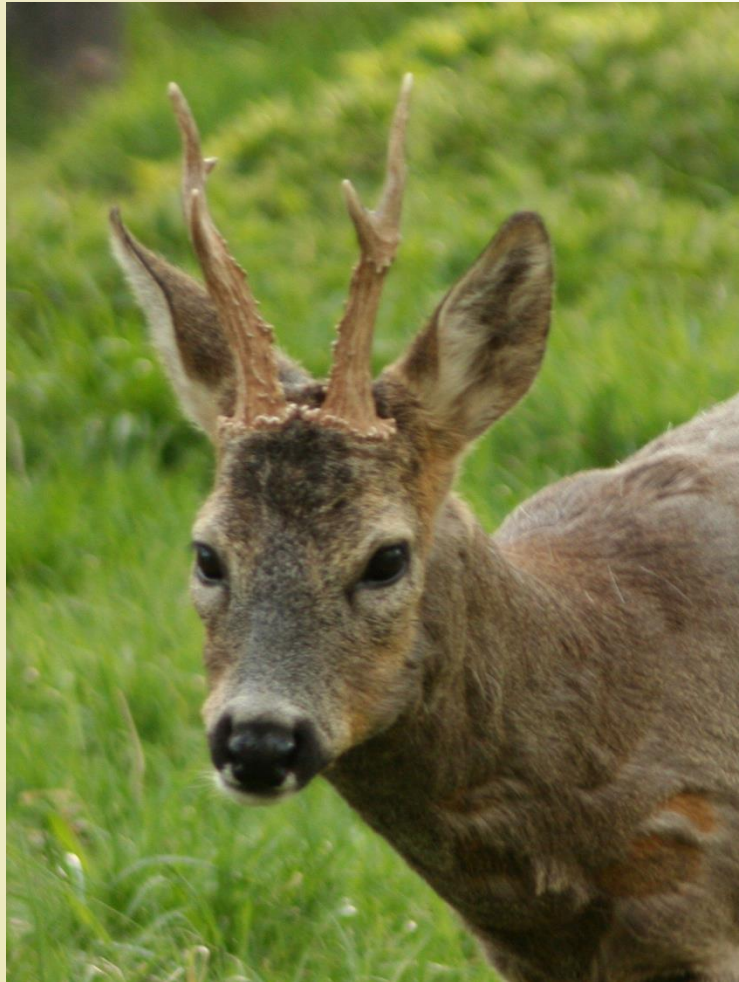
daněk skvrnitý

- Skvrnitá letní srst, lopatovitě paroží
- samice – daněla, samec – daněk, mládě – daňče

srnec obecný

- nechová se v oborách
- samice – srna, samec – srnec, mládě – srnče

sob polární

- severní polární oblasti
- živí se lišejníky – migrace za potravou
- maso, mléko, kůže, tažné zvíře
- paroží má samec i samice

los evropský

▸ lopatovité paroží

žirafa (mramorovaná, síťovaná)

- africké savany
- žere listí i větve stromů až do výšky 6 – 7 metrů
- na hlavě mají „růžky“

buvol africký

- africké savany
- mohutné rohy má samec i samice, je agresivní

antilopa losí

kudu velký

přímorožec

pakůň

voduška

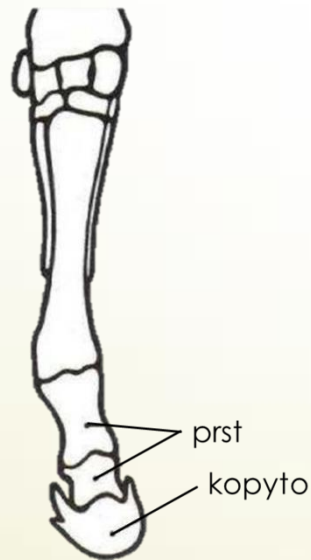
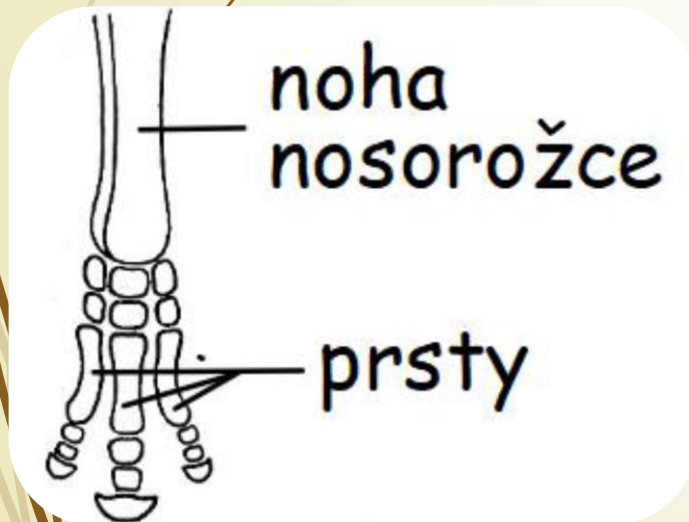

oryx

řád - lichokopytníci

- býložravci s jednoduchým žaludkem
- celulózu rozkládají ve slepém střevě pomocí symbiotických bakterií
- došlapují na lichý počet prstů opatřených rohovitými kopyty - osa končetin prochází třetím prstem, na něm také spočívá váha těla

kůň domácí

- ze Severní Ameriky do Asie a Evropy
- mustang – zdivočelý kůň v Severní Americe

kůň převalského – divoce žijící kůň

osel domácí

- křížení osla s koněm – hřebec a oslice – **mezek**, klisna a osel – **mula** (kříženci jsou neplodní)

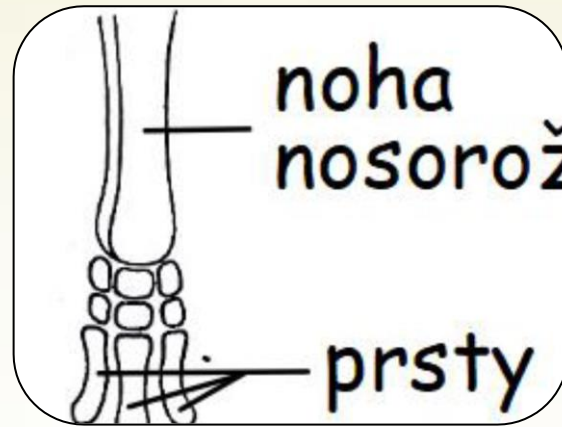
zebra stepní

- africké savany
- velká stáda – pruhy pomáhají zmást predátora – nepozná, kde jedna zebra končí a druhá začíná
- mládě si musí zapamatovat pruhy své matky, aby se neztratilo

nosorožec tuponosý

- africké savany
- ohrožený vyhynutím kvůli rohům

tapír (jihoamerický, čabakový)

- chobotkovitě protažený horní pysk
- mláďata jsou pruhovaná
- Jižní Amerika, Asie

